

E-KÖZIGAZGATÁS ÉS E-HITELES FORDÍTÁS A XXI. SZÁZADBAN

KÁNTOR ÁKOS

OFFI Zrt.

E-mail: kantor.akos@offi.hu

E-Administration and E-Certified Translation in the 21st Century. My paper briefly outlines the nearly 20-year old history of e-public administration and e-administration in Hungary highlighting the most important correlations. How did Hungarian public administration arrive from the electronization rules of the Act on Public Administrative Procedures and Services, through administration via *magyarorszag.hu* at the Regulated and Central Electronic Administration Services (SZEÜSZ-KEÜSZ) system and electronic lawsuits?

OFFI Ltd. does not only prepare e-certified translations as a state service provider responsible for certified translations but, pursuant to the relevant law, even though it is not obliged to offer e-administrative services, in line with Section 9(1)a)aa) of Act CCXXII of 2015 on the General Rules for Electronic Administration and Trust Services, as a client is obliged to use e-administration services for its own cases. The study presents a summary of the experience gathered of e-certified translation over the last two years, since the direction of development and the way forward may only be defined, in my opinion, following their analysis and evaluation. The study contains suggestions for the legislature so that e-certified translation would mean less administrative burden for both clients and public administration and could become a more widely used product that the current regulatory environment does not make possible.

Keywords: e-administration, frame software for filling in forms (ÁNYK), Regulated Electronic Administration Services (SZEÜSZ), e-certified translation, administrative burden

1. Bevezetés

A telekommunikáció, az informatika és az internet robbanásszerű fejlődése a 21. század elejére lehetővé tette egyes interakciók „virtualizálását”. A 20. század végén a telefon széles körű elterjedésével létrejött a távollevők közötti szerződéskötés gyakorlata, különös tekintettel a kereskedelemre, ahol a jogügyletek megkötésének szempontjából hangsúlyosabb volt a gyorsaság, a jogügylet alanyáról pedig elterelődött a hangsúly a szolgáltatás-ellenszolgáltatás nyújtására. A későbbiekben – a megszorodó visszaélések és a fogyasztóvédelmi szempontok miatt – a távollévők között létrejött jogügyleteknek is egyre több „metaadatot” kellett tartalmazniuk, például az eladó személy, társaság megnevezését, adószámát, elérhetőségét stb., így biztosítva a vásárló, a fogyasztó védelmét.

A digitális fejlődés először nyilvánvalóan a versenyszférában vált hangsúlyossá, azonban a közsféra adminisztratív eljárásaiban is elkerülhetetlenné vált az újabb és

újabb digitális eszközök és megoldások használata és az ezzel együtt járó gondolkodás-mód átalakulása. Az OFFI Zrt. tevékenységi körének egy részében közfeladatot lát el, például hiteles fordítás készítésekor, máskor viszont piaci alapon készít fordítást, például a lakosság vagy cégek részére készített szakfordítások esetében, ezért eljárásaiban az OFFI Zrt. mind a versenyszabályoknak, mind a közigazgatásra vonatkozó szabályoknak meg kell hogy feleljen. Számos esetben az ügyfél lényegében „adathordozó”-ként működött abban a tekintetben, hogy kevés érdemi szerepvállalása mellett legtöbbször csak az ügyben keletkezett papírokat kellett egyik hivataltól a másikig elvinnie. Ezen változtatott az egyablakos ügyintézési modell, vagyis a hatóság már nem küldte az ügyfelet tovább, fizikailag egy helyen adta be a kérelmét, és ugyanitt is kapta meg rá – az ügyintézési határidő elteltével – a „választ”.

Mérföldkőnek tekinthető a közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásról szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 2009. évi módosítása, amelytől kezdődően az ügyféltől a hatóság már nem kérhetett be olyan adatot, amely egyébként a rendelkezésére állt, vagy azt valamely közhiteles nyilvántartásból meg tudta szerezni.

Tanulmányomban pillanatképet adok a hazai e-közigazgatásról, milyen eljárás-csoportokban érhető el vagy kötelező az elektronikus eljárás biztosítása vagy az elektronikus kapcsolattartás, illetve ehhez kapcsolódóan bemutatom az e-hiteles fordítást, az OFFI Zrt., mint a jogszabály alapján hiteles fordítás készítésére felhatalmazott, kizárólagos állami tulajdonban álló társaság által az e-közigazgatás támogatására kifejlesztett terméket, és az azzal kapcsolatos tapasztalatokat.

2. Az e-közigazgatás és az e-ügyintézés szabályozási alapjai

A téma mélyebb megértéséhez ismerjük meg az e-közigazgatás egy definícióját: „Az e-közigazgatás a közsféra kapcsolatrendszerének tudásalapú átalakítását és racionalizált, szolgáltató jellegű újraszervezését jelenti az infokommunikációs technológiai alkalmazások közműszerű használata révén” (Budai 2014: 47).

Az elektronikus közigazgatás tágabb értelemben a közigazgatás szervezetének elektronizálását, az ügyintézés hagyományos formáról elektronikusra való átváltását, az egyes közigazgatási szolgáltatások online elérését, elektronikus nyilvántartásokat, ügykezelő rendszereket jelenti (Veszprémi 2009).

Az e-közigazgatás kialakítása több oldalról éreztetett kényszer. Egyrészt az Európai Unió által megfogalmazott követelmények jelentenek egy felülről jövő nyomást, másrészt az információs társadalmi jelenségeknek való megfelelés egy alulról érkezőt. Belülről ható feszítő erő a közigazgatás megújulásának kényszere, hiszen jelenlegi formájában a közigazgatás – hosszú távon – nem tartható fenn. A kényszeresség azonban nem azt jelenti, hogy az e-közigazgatás szükséges rossz (bár kétségkívül sokan így élik meg a szervezeti átalakítások és új eljárásrendek kialakításának hatásait). Az e-közigazgatás mel-

lett szóló érvek lényegesen fajsúlyosabbak és számszerűleg is nagyobbak, mint az ellenérvek (Budai 2017).

Az e-közigazgatás szükségességét a 2020 elején világvjárvánnyá minősített koronavírus-fertőzés is alátámasztja: bár a közigazgatási ügyek döntő többségét el lehetett halasztani a járvány első hullámának lecsengése utánra, mégis maradtak olyan hatósági ügyek, amelyek esetében szükséges az elektronikus ügyintézés lehetőségének biztosítása.

A hazai e-közigazgatás a 21. század fordulóján indult el, első érdemi jogforrás az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény (a továbbiakban: Eat.) volt a témában, amely az elektronikus dokumentumok általános szabályozási környezetét hozta létre.

Következő lépés a Ket.-nek az a szabálya volt, amely lehetővé tette az informatika közigazgatási alkalmazását azáltal, hogy a megengedte a hatóság számára, hogy egyes ügyeit elektronikus úton is intézze. Fontos kiemelni, hogy jogszabályi szinten került rögzítésre, hogy az elektronikus ügyintézés nem önálló eljárástípus, hanem a hatósági eljárás, a kapcsolattartás egy sajátos megvalósulási formája.

Az elektronikus ügyintézés elterjedését segítette, hogy utaló szabályokkal több eljárás is átvette a Ket.-ben bevezetett elektronikus ügyintézési, elektronikus kapcsolattartási szabályokat.

A 2011-ben elfogadott szabályozás egy közös szolgáltatási készletet határozott meg, amelyből az egyes elektronikus közszolgáltatások felépíthetők. Ezek lettek az ún. szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatások (a továbbiakban: SZEÜSZ-ök), amelyek működési módja és feltétele jogszabályban rögzített: például az azonosítás, a dokumentumhitelesítés vagy a kézbesítési szolgáltatás.

A szabályozás alap gondolata az, hogy az elektronikus ügyintézési szolgáltatás nyújtására kötelezett vagy azt vállaló szervezet a saját szolgáltatását a rendelkezésre álló SZEÜSZ-ökből mint építőkövekből tudja összerakni. Ez a megoldás egyrészt költség-hatékony, másrészt az azonos építőkövek használata a rendszereket bizonyos mértékben uniformizálja, ezáltal megteremtve az átjárhatóság elvi lehetőségét is, ami a külön-külön, szigetszerűen kifejlesztett rendszerek esetében nem valósulhat meg. Jó példa erre a központi azonosítási ügynök (KAÜ), amely a Magyarország.hu oldalra történő belépéstől kezdve a cégkapus vagy hivatali kapus belépéshez szolgáló azonosítást végzi el egyetlen felhasználói név és jelszó párossal.

A SZEÜSZ-modellben az állam ingyenesen biztosítja a legfontosabb szolgáltatásokat, de lehetőség van piaci alapú szolgáltatásnyújtásra is. A SZEÜSZ-ök mellett megjelentek a központi elektronikus szolgáltatások (KEÜSZ). A SZEÜSZ és KEÜSZ közötti szignifikáns különbség abban áll, hogy amíg a SZEÜSZ-t piaci alapon bárki nyújthatja – az Elektronikus Ügyintézési Felügyeletnek (a továbbiakban: EÜF) tett bejelentést követően, addig a KEÜSZ-t kizárólag az állam nyújtja. A már elkészült SZEÜSZ-ök és KEÜSZ-ök tekintetében az EÜF honlapja¹ ad tájékoztatást.

1 <https://euf.gov.hu/elektronikus>

2015 decemberében fogadta el az Országgyűlés az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényt (a továbbiakban: Eüsztv.). Az OFFI mint hiteles fordításszolgáltató állami társaság – hasonlóan más fordításszolgáltatókhoz – törekszik arra, hogy a 21. századi kereskedelmi és szolgáltatási megoldásokhoz alkalmazza a digitalizáció és az elektronizáció vívmányait, és termékeinek, a fordítási és tolmácsolási szolgáltatásoknak az értékesítését az e-kereskedelem lehetséges megoldásaival ötvözze (Németh 2020). Ennek következtében az elektronikus ügyintézésrel kapcsolatos egyéb jogszabályok is irányadóak a hiteles fordítási tevékenység végzésére.²

Az Eüsztv. célja – a 21. század technikai fejlődéséhez igazodva – az elektronikus úton történő ügyintézés kiterjesztése; az ehhez szükséges jogi feltételek és a technikai fejlesztések jogalapjának megteremtése és az ügyfelek széles körének ügyintézési szolgáltatásokat nyújtó állami és nem állami szervezetek egységes elvek mentén történő elektronikus ügyintézésre szorítása. Az elektronikus ügyintézés mint fogalom olyan komplex folyamatot takar, amely nagyon sokféleképpen határozható meg. A szakirodalom mindmáig adós egy olyan konszenzusos definícióval, amely valamennyi szakember számára elfogadhatóan határozná meg, hogy pontosan mit is értünk elektronikus ügyintézés alatt.

Az eEurope 2002 akciótervben az Európai Bizottság [COM (2000) 330 final] az elektronikus közszolgáltatások elterjedésének mérésére meghatározta a 20 leggyakrabban igénybe vett elektronizálható szolgáltatást, és definiálta ezek fejlettségi szintjeinek jellemzőit. Az e-ügyintézés fejlettségi szintjeit a következők szerint határozták meg:

- *Az első szint az információnyújtás elektronikus módja, ilyen például, ha valamely minisztérium honlapján lehet tájékozódni a nyitvatartási időről és az ügyintézés módjáról.*
- *A második szint az egyirányú kapcsolat, vagyis amikor elektronikusan letölthetők az ügyintézéshez szükséges nyomtatványok.*
- *A harmadik szinten megjelenik az interaktivitás, vagyis online módon kitölthetők az űrlapok, beleértve a hitelesítést. Mivel az illetékek befizetését ez a szint nem teszi lehetővé, az ügyfél egyszeri megjelenése továbbra is szükséges.*
- *A negyedik szinten, amelyet a tranzakció névvel jeleznek, a teljes ügymenet elektronizált, beleértve az illetékek lerovását is.*
- *Az utóbbi időben pedig bizonyos szolgáltatások esetében megjelent az ötödik szint, a perszonalizáció, amely lehetővé tesz bizonyos automatizálást, így például ha az adott kormány szervnek más adminisztratív forrásból rendelkezésé-*

2 Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló törvény (2001. évi CVIII. törvény); az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló jogszabály (2015. évi CCXXII. törvény); az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló kormányrendelet (451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet).

re állnak az állampolgár meghatározott adatai, azokat már eleve feltüntetik a személyre szabott úrlapon, s az állampolgárnak ezeket nem kell újra beírnia.

Az Eüsztv. gyakorlati oldalról közelít a témához. A törvény elvi rögzítések, deklarációk helyett azokat a konkrét előírásokat rögzíti, amelyeknek teljesítésére a hatálya alá tartozó szervezeteknek fel kell készülniük.

A törvény két fogalmi kört határoz meg: az 1. § 17. pontjában sorolja fel az elektronikus ügyintézés biztosítására kötelezett szervezetet, míg a 9. § sorolja fel az elektronikus ügyintézésre kötelezett jogalanyokat. Fontos megjegyezni, hogy az Eüsztv. 9. § (3) bekezdése alapján természetes személyek esetében az elektronikus ügyintézés kötelező használata továbbra is csak törvényben írható elő. A törvény rendelkezése alapján a gazdálkodó szervezetek számára 2018. január 1-je óta kötelező ügyeiket elektronikus úton intézni, de ez nem tévesztendő össze az elektronikus ügyintézési szolgáltatás nyújtásának kötelezettségével. Tehát főszabály szerint a gazdálkodó szervezet köteles az elektronikus ügyintézés szolgáltatást igénybe venni, de maga ilyen szolgáltatás nyújtására – amennyiben nem szerepel az 1. § 17. pontjában, vagy azt nem vállalta – nem köteles.

Az elektronikus ügyintézési tevékenységet egy erős jogosultságokkal rendelkező felügyeleti szerv hangolja össze és kényszeríti ki, a Belügyminisztérium főosztályaként működő Elektronikus Ügyintézési Felügyelet.³ A felügyelet hatóságként látja el az elektronikus eljárások felügyeletét, felügyeleti vizsgálatot végezhet a KEÜSZ és SZEÜSZ szolgáltatások jogszabályi követelményeinek megtartása érdekében, azok megsértése esetén többféle szankciót is alkalmazhat.

Az Eüsztv. szabályozza, hogy az elektronikusan hiteles iratok hogyan alakíthatók át hiteles papíralapú kiadmánnyá annak érdekében, hogy a közfeladatot ellátó szerv a saját elektronikus iratáról hiteles másolatot tudjon készíteni. Abban az esetben, ha jogszabály bizonyos körben nem rendelkezik másképp – az egyéb megoldásoktól (központilag kijelölt hitelesítő, iratérvényességi nyilvántartás) függetlenül –, a törvény kimondja, hogy a közfeladatot ellátó szerv által kiállított hiteles elektronikus iratról a kiállító szerv vagy jogutódja – tehát csak saját maga – hiteles papíralapú másolatot állíthat ki megfelelő záradék felvezetésével.

Elsőként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény tette kötelezővé az elektronikus kapcsolattartást 2016. július 1-jétől a peres felek törvényben meghatározott csoportja számára, akik beadványaikat az ÁNYK űrlapkitöltő⁴ szolgáltatás segítségével, ügyfélkapujukon vagy az erre a célra létrehozott perkapun⁵ keresztül nyújthatták be az Országos Bírósági Hivatal informatikai rendszerén keresztül.

3 A Belügyminisztérium szervezeti és működési szabályzatáról szóló 211/2018. (VI. 12.) BM-utasítás 2. függelék 2.1.5.5. pont.

4 Az Általános Nyomtatványkitöltő program (ÁNYK), az AbevJava program továbbfejlesztett változata, amely nemcsak a NAV, hanem a közigazgatás más szervezeteinek a nyomtatványait is képes kezelni. (A NAV honlapjáról ingyenesen letölthető.)

5 <https://nisz.hu/hu/eperkapu-informaciok>. (Utolsó nézet: 2020. 09. 07.)

A polgári perek tapasztalatait is felhasználva indult el 2018. január 1-jétől az Eüsztv. szerinti elektronikus ügyintézés, amelyet ügyfélkapun vagy a gazdálkodó szervezetek számára speciálisan erre kifejlesztett cégkapun keresztül lehet elérni. A hatályos eljárási kódexünk e-ügyintézési szempontból utaló szabályt tartalmaznak az Eüsztv.-re, vagyis elektronikus eljárásuk alapja közös, csak az ágazatra jellemző speciális szabályok kerültek a törvényekbe.

3. Digitális stratégiák és e-hiteles fordítás

A 2014 és 2020 közötti időszakra szóló, a Nemzeti Infokommunikációs Stratégiát leváltó, a tanulmány írásakor még formálódó Nemzeti Digitális Stratégia négy alapvető célt fogalmaz meg, amelyeket 2030-ra kellene elérni, ezek közül kiemelendő az a törekvés, hogy az e-kormányzati szolgáltatások felhasználóinak (az űrlapokat interneten benyújtók) aránya érje el a 90 százalékot.

Komoly tervek vannak a digitális állam fejlesztésére, amelyben például az okostelepülések és -térségek fejlesztése mellett az adatalapú közigazgatás megeremtése is szerepel. Ez utóbbi alatt azt értik a stratégia megalkotói, hogy növelik az interoperabilitást a közhiteles nyilvántartások és az e-közigazgatási szolgáltatások közötti adatkapcsolatban. Az OFFI Zrt. 2016 és 2018 közötti középtávú fejlesztési stratégiája, valamint az OFFI Zrt. 2019 és 2022 közötti középtávú fejlesztési stratégiája is a Nemzeti Infokommunikációs Stratégia bázisára épülő digitalizációs projekteket és e-közhiteles elektronikus nyilvántartások, adatbázisok létrehozását tűzte ki célul.

Az OFFI Zrt. 2017 novemberében elkészítette első papírmentes digitális terméket, az elektronikusan hiteles fordítást. Ennek célja a közigazgatás, azon belül is az elektronikusan intézhető, illetve a kötelezően elektronikusan intézendő ügyek támogatása, amivel lehetővé válik, hogy az ügyfelek a szükséges dokumentumokat elektronikusan nyújtsák be az eljáró hatóság vagy bíróság részére. Az Eüsztv. szerint az OFFI Zrt. nem elektronikus ügyintézés biztosítására kötelezett szerv, mégis úgy alakította ki folyamatait és termékeit, hogy azok eredménytermékei az elektronikus ügyintézészt biztosító szervek számára befogadhatóak legyenek. Két tisztán elektronikus terméke van az OFFI-nak: egyik az e-szakfordítás, a másik pedig az elektronikusan hiteles fordítás. Az e-szakfordítás hatóságok és egyes minisztériumok irányába készül, és alacsonyabb biztonságú elektronikus szervezeti bélyegzővel van ellátva, amely garantálja, hogy a fordítást az OFFI Zrt. készítette, valamint hogy a fordítás szövege annak aláírása óta nem változott, mivel a szöveg megváltoztatásával a dokumentum elveszíti a hitelesítést, így felel meg a sértetlenség kritériumának. Az elektronikusan hiteles fordítás (vagy ha egészen pontosan akarunk fogalmazni: az elektronikusan hiteles, hiteles fordítás) a hiteles fordítás tisztán elektronikus formájú megfelelője. E-hiteles fordítás megrendelésére akkor van mód, ha az ügyfél elektronikusan hiteles dokumentummal rendelkezik, amelyet vagy elektronikus módon

küld meg az OFFI Zrt. részére, vagy lehetőség van – a bíróságok gyakorlatához igazodva⁶ – adathordozón történő személyes benyújtásra. A dokumentum – hitelesség-ellenőrzés és annak dokumentálását követően – bekerül az OFFI munkafolyamatába, amelynek végén az ügyfél egy elektronikusan hitelesített gyűjtőfájlt kap vissza, amely tartalmazza egyrészt a benyújtott dokumentumot, amelynek hitelességét annak eredeti aláírása garantálja, másrészt megkapja a dokumentum hiteles fordítását egy elektronikus szervezeti bélyegzővel aláírt fájlban, amelynek hitelesítése megfelel az Eüsztv. és a kapcsolódó jogszabályok szerinti biztonsági elvárásoknak. A fájlok egy dossziéba kerülnek, amelyet szintén hitelesít az OFFI, így az eredeti fájl megőrzi eredeti hitelességét, a fordítás pedig a készítője által, önállóan kerül hitelesítésre. A gyűjtőfájl szintén elektronikusan hitelesített. Az így elkészült e-hiteles fordítás biztonságos, amit három tényező összessége garantál: a fordítás hitelesítése tájékoztat arról, hogy a fordítást a jogszabály⁷ alapján hiteles fordításra felhatalmazott szervezet készítette el, és – amennyiben az aláírás érvényes rajta – tájékoztat, hogy a fájl tartalma az aláírása óta nem változott (ugyanis a fájl megváltoztatása a hitelességet megszünteti), illetve a dosszié hitelesítése garantálja, hogy az abban levő eredeti fájl és annak fordítása összetartozik, így zárva ki annak lehetőségét, hogy a fordítást egy másik dokumentumhoz csatolják. Fontos megjegyezni, hogy az eljárás nem érinti a fordítandó szöveget tartalmazó fájl hitelességét, az az eredeti aláírástól és annak tanúsítványától függ, így a *nemo plus iuris* elvet szem előtt tartva az OFFI fent vázolt tevékenysége nem érinti az eredeti dokumentum hitelességét.

Az e-hiteles fordítás megrendelésével kapcsolatosan az OFFI Zrt.-nél a következő tapasztalatok alakultak ki:

Az ügyfelek gyakran nem tudják, hogy elektronikusan hiteles dokumentum van-e a birtokukban, vagy sem, példa erre a HM REVENUE & CUSTOMS National Insurance Contributions & Employer OFFICE által kiállított, „S041” számú nyomtatvány, amelyet – ismereteink szerint – az ügyfelek elektronikus aláírás nélkül, nyomtatott aláírással kapnak kézhez, amely elektronikusan hiteles dokumentum kinyomtatott példánya, azonban semmi olyan hitelesítést, illetve semmi olyan záradékot nem tartalmaz, amely azt bizonyítaná, hogy a kinyomtatott dokumentum egy elektronikusan hiteles dokumentum papíralapúra konvertált változata lenne. Hasonló dokumentumokat a magyar közigazgatás is készített, ahol elektronikusan hiteles dokumentum egyszerűen kinyomtatott változatát hozták be az ügyfelek, amelyet elektronikusan hiteles formában nem állt módunkban lefordítani, tekintettel arra, hogy a dokumentum eredetiségével kapcsolatban kétségek merültek fel. Az OFFI gyakorlata szerint kizárólag elektronikusan hiteles dokumentumról lehet elektronikusan hiteles fordítást készíteni. Az elektroniku-

6 Az OBH honlapján teszi közzé az elektronikusan benyújtható csatolmány méretkorlátját, ez 300 MB. Az ezt meghaladó méretű beadványokat adathordozón kell benyújtani, a P28 számú ÁNYK-nyomtatvány kitöltésével. <https://birosag.hu/elektronikus-kapcsolattartas/e-2018/e-kapcsolattartas-az-egyegytipusokban/polgari-gazdasagi-munkaugyi-es-kozigazgatasi-ugyek/informatikai-segedlet-az-elektronikus-beadvanyok>. (Utolsó nézet: 2020. 08. 10.)

7 A szakfordításról és tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI. 26.) IM-rendelet 5. §.

san hiteles dokumentum több formában is bekerülhet az OFFI-hoz, egyrészt az ügyfél a kiállító hatóságtól kapott elektronikusan hiteles dokumentumát küldi be fordításra, vagy az ügyfél egy egyszerű papíralapú dokumentummal rendelkezik, amely tartalmazza mindazon adatokat, amelyek alapján a kiállító szervezet iratértvényességi nyilvántartásából az elektronikusan hiteles dokumentum letölthető. Ilyen esetben az e-hiteles fordítást el lehet végezni a letöltött e-hiteles fájlal. Előfordult olyan eset, hogy az ügyfélnek papíralapú dokumentum állt rendelkezésére, amelyről elektronikusan hiteles fordítást kívánt készíttetni. Az ügyfél rendelkezett elektronikus aláírással, így a dokumentumot saját maga digitalizálta, és mint elektronikusan hiteles dokumentumot küldte meg fordításra. Az Eüsztv. 103. § (1) bekezdése szerint papíralapú iratról az irat előállítója vagy annak jogutódja az irat digitalizálásával és megfelelő záradékolásával elektronikusan hitelesített iratot készíthet, azaz főszabály szerint az irat kiállítója készíthet a papíralapú iratról elektronikusan hiteles kiadmányt megfelelő záradékolással. Természetesen van lehetőség arra is, hogy más szerv vagy szervezet készítse a papíralapú iratról elektronikusan hiteles kiadmányt, például közjegyző vagy a SZEÜSZ-ként meghatározott konverziós, illetve inverz konverziós eljárással a Magyar Posta. Ennek során a papíralapú iratból elektronikusan hiteles, illetve elektronikusan hiteles dokumentumból papíralapú hiteles iratot állít elő automatizáltan, külső beavatkozástól mentesen. Az ügyfél a birtokában levő dokumentumról hiteles elektronikus kiadmányt önmaga főszabály szerint nem készíthet, azonban ez alól is van kivétel, a polgári perrendtartás 613. §-a alapján, amely a papíralapú iratok elektronikus kapcsolattartás esetén történő kezelését tárgyalja. Az (1) bekezdés alapján az elektronikus úton történő kapcsolattartásra kötelezett és az elektronikus kapcsolattartást választó fél – amennyiben a beadvány mellékletét képező okirat nem elektronikus okiratként áll rendelkezésre – köteles gondoskodni a beadvány mellékletét képező papíralapú okirat digitalizálásáról, valamint a papíralapú okirat megőrzéséről. Ebben az esetben polgári perben az elektronikus úton kapcsolattartó fél jogosult az iratot önmaga digitalizálni, és azt a jogszabályban foglaltak szerint hiteles formában benyújtva elektronikus úton a bíróság elfogadja. Kérdés az, hogy a benyújtónak arra is van-e lehetősége, hogy a saját maga által digitalizált és hitelesített iratról hiteles fordítást rendeljen meg, vagyis az OFFI készíthet-e az elektronikus úton kapcsolattartó személy által készített másolatról elektronikusan hiteles fordítást? A szakfordításról és a tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI. 26.) MT-rendelet végrehajtásáról szóló 7/1986. (VI. 26.) IM-rendelet 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján az OFFI kizárólagos feladatkörébe tartozik bármely megrendelő részére idegen nyelvű iratról hiteles másolat készítése, álláspontunk szerint azonban ez nem jelenti azt, hogy papíralapú iratról módja lenne elektronikus másolatot készíteni. Ezzel a jogosítvánnyal a dokumentum kiállítója, illetve közjegyző rendelkezik, ezért a Pp. szerinti esetben a dokumentum birtokosa akkor jár el helyesen, ha a számára papíralapon rendelkezésre álló dokumentumot benyújtja hiteles fordításra, majd a dokumentumot és annak hiteles fordítását digitalizálja, és úgy nyújtja be a bíróság részére az eredeti megőrzése mellett, amelyet kétség esetén a bíróság papíralapon is bekérhet.

Az e-közigazgatás támogatása érdekében megfontolandó a jogalkotó számára az OFFI részére 7/1986. (VI. 26.) IM-rendelet 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti, idegen nyelvű iratról hitelesmásolat-készítési feladatkört hiteles fordítás készítése érdekében kiszélesíteni nem idegen nyelvű iratra is, illetve lehetővé tenni, hogy az Eüsztv. szerinti eljárással az OFFI feladatkörében eljárva készíthessen papíralapú eredeti iratról e-hiteles másolatot, amelyhez azután e-hiteles fordítást fűzhet, ezáltal a megrendelő az e-ügyintézéshez közvetlenül felhasználható dokumentumot kapna, amely az adminisztratív terheit (digitalizálás, megőrzés, kétség esetén bemutatás) jelentős mértékben csökkenthetné. Megfontolandó továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény Melléklet VI. pont 4. alpontjában szereplő hitelesítési illeték felülvizsgálata, mivel ezen illetékfajta elektronikus lerovására jelenleg nincs mód, emiatt az egyébként papírmentes e-hiteles fordítási eljárásban egyetlen kinyomtatott lap keletkezik, amelyre az illetékbélyeg felragasztásra kerül. A tisztán elektronikus munkafolyamathoz ez plusz adminisztratív terhet ad, hiszen a pusztán elektronikusan tárolt adatok mellett külön tárolni kell az illetékbélyeg tartalmazó munkalapot is papíralapon.

4. Összefoglalás

Tanulmányomban röviden bemutattam az e-közigazgatás és az e-ügyintézés hazai kialakulásának közel húsz évre visszatekintő múltját, a legfontosabb összefüggésekre rávilágítva.⁸ Az OFFI Zrt. mint a hiteles fordításokért felelős állami feladatellátó nemcsak e-hiteles fordítást készít, hanem jogszabály alapján saját szolgáltatásai tekintetében e-ügyintézési szolgáltatás nyújtására ugyan nem kötelezett, azonban az említett, az Eüsztv. 9. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint saját ügyeiben ügyfélként köteles e-ügyintézési szolgáltatásokat igénybe venni (Németh 2020). A téma relevanciája tehát a nyelvi közfeladat-ellátásban indokolt. Fontosnak tartom összefoglalni az e-hiteles fordítás több mint kétéves múltja során keletkezett tapasztalatokat, mivel a fejlesztés, a továbblépés irányának meghatározása nézetem szerint csak ezek elemzése, kiértékelése után lehetséges. A tanulmány tartalmaz javaslatot a jogalkotó számára is abból a célból, hogy az e-hiteles fordítás mind az ügyfelek, mind a közigazgatás számára még kisebb adminisztrációs terhet jelentsen, és olyan, sokkal szélesebb körben használható termékünk legyen, amelyet a hatályos szabályozási környezet nem tesz lehetővé.

Irodalom

Baranyi Bertold – Homoki Péter – Kovács A. Tamás. 2018. *Magyarázat az elektronikus ügyintézésről*. Budapest: Wolters Kluwer Hungary.

8 Elemzésem nem teljes körű, pusztán azokat a releváns ismérveket mutattam be, amelyek az OFFI e-hiteles fordítás termékéhez valamilyen – akár távoli – módon kapcsolódnak.

- Budai Balázs Benjámin. *E-közigazgatási alapismeretek* (NKE-tananyag). http://www.kormanyhivatal.hu/download/e/fb/c0000/szakszoveg_e_kozig_alapism%281%29.pdf. (Utolsó nézet: 2020. 08. 30.)
- Budai Balázs Benjámin 2016. *Az e-közigazgatás elmélete*. Budapest: Akadémia Kiadó. II. kiadás.
- Budai Balázs 2017. *Az e-közigazgatás fogalma, jogi és stratégiai keretei*. Budapest: Dialóg Campus.
- Kovács Petra 2013. *E-közigazgatás Magyarországon*. Miskolc: Miskolci Egyetem, Állami és Jogtudományi Kar. <https://docplayer.hu/1360280-E-kozigazgatas-magyarorszagon.html>. (Utolsó nézet: 2020. 08. 28.)
- Veszprémi Bernadett 2020. *A stratégia alkotástól az e-hitelesítésig vezető út. Kitekintés a magyar e-közigazgatás fontosabb témaköreire*. Debrecen: Debreceni Egyetem Habilitációs Füzetek.

Felhasznált jogszabályok

- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.).
- A szakfordításról és tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI. 26.) IM-rendelet.
- Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény.
- Az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény (Eat.).
- Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény.
- A közigazgatási hatósági eljárásról és szolgáltatásról szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.).
- Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (Eüsztv.).
- Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény indokolása.
- Az elektronikus ügyintézés részletszabályairól szóló 451/2016. (XII. 19.) Korm. rendelet.

Egyéb források

- Az OFFI Zrt. 2016 és 2018 közötti középtávú fejlesztési stratégiája. Budapest, 2017. január.
- Az OFFI Zrt. 2019 és 2022 közötti középtávú fejlesztési stratégiája. Budapest, 2019. június.
- A Belügyminisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 211/2018. (VI. 12.) BM-utásítás 2. függeléke.
- <https://nisz.hu/hu/eperkapu-informaciok> (Utolsó nézet: 2020. 08. 28.)
- <https://euf.gov.hu/elektronikus> (Utolsó nézet: 2020. 09. 3.)
- <https://birosag.hu/elektronikus-kapcsolattartas/e-2018/e-kapcsolattartas-az-egyseg-ugytipusokban/polgari-gazdasagi-munkaugyi-es-kozigazgatasi-ugyek/informatikai-segdedlet-az-elektronikus-beadvanyok> (Utolsó nézet: 2020. 08. 28.)